

Commissie Financiën en Algemene Zaken

Conceptverslag commissievergadering Financiën en Algemene Zaken van 22 september 2021

Aanwezig: de heren Sinnema (voorzitter), Bartelds (portefeuillehouder) Blaauw, Bruning, Visser en mevrouw Beuling
de heer Bolding, controller (secretaris) en mevrouw Ampak, bestuurs- en managementassistent (verslag)

Afwezig: de heer De Graaf en mevrouw Ten Have

1. Opening

De heer Sinnema opent de vergadering van de commissie Financiën en Algemene Zaken (FAZ) en heet een ieder welkom.

Mevrouw Ten Have is verhinderd en heeft schriftelijk een aantal vragen gesteld. Deze vragen en de antwoorden hierop worden als bijlage bij dit verslag gevoegd.

2. Mededelingen

Het dagelijks bestuur heeft ingestemd met het uitvoeren van een innovatieve proef om bevers te weren. Deze antigraaf werende maatregel wordt als proef uitgevoerd op donderdag 7 en vrijdag 8 oktober a.s. tussen 9:00 en 16:00 uur in Spijkerboor. U leest hier meer over in IBABS. In IBABS treft u ook een uitnodiging aan om de werkzaamheden in het veld te komen bekijken. De proef vindt plaatst bij de waterkering langs de Hunze nabij het dorp Eexterveen.

3. Verslag vergadering d.d. 9 juni 2021

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Agenda vergadering algemeen bestuur d.d. 6 oktober 2021

De agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

5. Analyse ambities, investeringen en realisatiepotentieel

De heer Bartelds licht toe dat geconstateerd is dat alle zaken die ons de komende jaren te doen staan niet overeenkomen met het geld dat normaalgesproken weggezet wordt aan investeringen. Uit analyse blijkt vooralsnog dat met een verhoogde investeringsplanning voor de komende 4 jaar van € 15 naar

€ 17 miljoen en de huidige personeelsbezetting een heel eind gekomen kan worden. Geld of menskracht is niet het grootste probleem. Dat is met name afhankelijkheid van derden (bijvoorbeeld bij grondaankopen of vergunningen) waardoor vertragingen ontstaan.

Mevrouw Beuling geeft aan dat er een duidelijk en uitgebreide notitie voorligt en vraagt naar aanleiding van de bijlage bij het bestuursvoorstel; Bijlage 3. Realisatie in historisch perspectief (pagina 15) een toelichting inzake vrijval.

De heer Bartelds antwoordt dat dit bedragen betreft die voorzien waren maar niet gebruikt, gerealiseerde projecten waarvoor een groter krediet is voorzien dan uiteindelijk gebruikt. Het verschil valt vrij aan het einde van het jaar.

Mevrouw Beuling geeft aan, ondanks de toelichting van de portefeuillehouder dat de zorg met name ligt bij de afhankelijkheid van externe partijen en hoe die meegaan in dit geheel, behoefte te hebben aan een uiteenzetting wat betreft de consequenties van de personele bezetting zowel in tijd als in beschikbare kennis en ervaring.

De heer Bartelds geeft aan dat de verwachting is dat de huidige personele bezetting voldoende is en dat er een paar extra specialisten nodig zijn. De verhoging van de investeringsruimte van € 15 naar € 17 miljoen komt voor een belangrijk deel door het duurder worden van het werk en niet per definitie door dat er meer werk moet worden gedaan. In de strategische personeelsplanning wordt ook gekeken naar wat in de toekomst nodig is.

Mevrouw Beuling vraagt of er een richtlijn is van wanneer het een C-investering of een E-investering betreft. Haars inziens zit hier wat verschuiving in, met name als het gaat om het informeren van het algemeen bestuur.

De heer Bartelds antwoordt dat C-kredieten in principe vervangingsinvesteringen zijn en E-kredieten betreft nieuwe investeringen. *De heer Bolding* vult aan dat voor de C-kredieten jaarlijks bij de begroting een uitgebreide uitleg wordt gegeven wat de inhoud van de C-kredieten is omdat bij het vaststellen van de begroting het krediet beschikbaar wordt gesteld.

Mevrouw Beuling geeft aan de wijze waarop het algemeen bestuur tijdig over afwijkingen zal worden geïnformeerd te missen in het voorstel.

De heer Bartelds antwoordt dat het bestuur in principe via de reguliere rapportages op de hoogte wordt gesteld van eventuele afwijkingen. Indien de mogelijkheid er is om het bestuur eerder te informeren via de normale cycli dan zal dit gebeuren. Het kan voorkomen dat bij de voorbereiding van een project gegevens voor de organisatie pas vlak voor behandeling in het algemeen bestuur gereed zijn. Hierdoor is er de minste kans op afwijkingen tijdens het verdere traject.

De heer Bruning geeft aan dat er een uitgebreid en transparant overzicht voorligt en vraagt of de portefeuillehouder de zorg deelt dat er misschien toch verbetering moet komen in de verwachting van de financiële kant van de projecten die nog gaan komen.

De heer Bartelds licht toe deze zorg gedeeltelijk te delen en geeft aan dat deze zorg meer buiten de invloedssfeer ligt dan binnen de invloedssfeer van het waterschap. De voorbereiding van projecten gebeurt consciëntieus, maar als er 5 jaar vooruit moet worden gekeken met de kennis van nu, dan is er sprake van ontwikkelingen in de mogelijkheden, die terugkomen in de ontwikkelingen in de plannen. Hierop moet worden geanticipeerd.

De heer Bruning geeft aan dat een groot deel van het Waterbeheerprogramma is afgeleid van de KRW. In 5 jaar veranderen omstandigheden en kunnen afwijkingen ontstaan. Zijns inziens is monitoring van belang (of hetgeen wij willen veranderen door KRW uiteindelijk in de uitvoer nog noodzakelijk is zodat er geen zaken extra worden uitgevoerd tegen veel meer kosten dan nodig). Hoe ziet de portefeuillehouder dit?

De heer Bartelds geeft aan dat dit going concern betreft. Er kan soms een mismatch zijn. Het waterschap heeft altijd gekeken naar wat gedacht te doen als KRW maatregel en op het moment dat een bepaald traject uitgevoerd wordt vindt er een herbeoordeling plaats (is dit met de kennis van nu en de ervaringen uit het verleden de beste manier om het aan te pakken).

De heer Blaauw geeft aan het een zeer uitvoerig voorstel te vinden en vraagt waarom de € 17 miljoen niet is geïndexeerd.

De heer Bartelds antwoordt dat met de investeringen in de toekomst gekeken is en een inschatting is gemaakt van wat besteed moet worden. Binnen het waterschap worden de lasten geïndexeerd. Duurder wordende uitgaven kunnen eventueel bij een volgende begroting of meerjarenraming opnieuw worden ingeschat.

De heer Blaauw merkt op dat er in eerste instantie € 160 miljoen is geraamd en dat deze teruggebracht is naar € 129 miljoen en nu naar € 100 miljoen.

De heer Bartelds antwoordt dat dit de correctie tussen het beheerprogramma en de meerjarenraming betreft. Het laatste jaar komt buiten de meerjarenraming (anders zou het hele beheerprogramma en de KRW doelstellingen naar voren worden getrokken).

De heer Blaauw geeft aan dat indien er niet aan de KRW doelstelling wordt voldaan er een boete volgt. Hoe hard is het dat er een boete wordt gegeven? En zijn er nog andere spelers die hierin een rol hebben?

De heer Bartelds licht toe dat een boete bij het niet voldoen aan de KRW doelstelling officieel is.

De Unie van Waterschappen kijkt in overleg met het ministerie hoe hier mee omgegaan moet worden en hoe een eventuele boete voor Nederland mogelijk terug zal slaan op de waterschappen. Er bestaat de mogelijkheid om in 2027 (als de KRW doelstellingen gereed moeten zijn) te verklaren waarom bepaalde doelen niet worden gehaald. Bij een goede onderbouwing kunnen dan ook de doelen aanpast worden. We hebben als waterschap gezegd dat we tot 2027 ons uiterste best doen om de doelen te halen. En we gaan niet op voorhand doelverlaging plaats laten vinden. Als uiteindelijk blijkt dat zaken niet mogelijk zijn dan is dat ook nog een methode.

De heer Blaauw merkt op dat droge voeten één van de uitgangspunten van een waterschap is. Komt dit als gevolg van de vele KRW verplichtingen in de knel?

De heer Bartelds antwoordt dat dit niet het geval is. Het waterschap houdt zich aan wet- en regelgeving. Het op orde houden van de dijken blijft een prioriteit. *De heer Bolding* vult aan dat de Minister van I&W in een aangenomen motie is uitgedaagd om te onderzoeken wat de gevolgen voor het Rijk en de decentrale overheden zijn van het potentieel niet halen van KRW doelstellingen. Verwacht wordt hier in de volgende meerjarenraming meer duidelijkheid over te hebben.

De heer Blaauw geeft aan dat inzake het project Brede Groene Dijk personeel zal worden aangetrokken voor het opzetten van een projectteam. Wellicht is het mogelijk om in het kort aan te geven wat de kosten (op projectniveau) zijn van inhuur en de kosten van inzet van eigen medewerkers (en je kennis in huis houdt).

De heer Bartelds geeft aan dat in het voortraject eigen medewerkers betrokken zijn. Een deel van de kennis is mede door eigen medewerkers ontwikkeld en dat verdwijnt niet. Het aantrekken van personeel is voor de uitvoerende taken. *De heer Bolding* vult aan dat de verhoging van het hele dijktraject niet in één keer zal worden uitgevoerd maar gefaseerd (klei winnen, dan uitvoeren en dan opnieuw klei winnen en uitvoeren). Omdat het een soort permanent proces zal zijn is het het meest logisch om dit, kijkend naar het organisatieproces van het project, met eigen medewerkers te doen. De uitvoering ligt nog ver in de toekomst (2028). Het organiseren zal dan ook worden gevolgd en op een goede manier worden ingericht. Een deel van het project, waaronder ook de inhuurkosten van personeel, wordt gefinancierd vanuit het HWBP. Hier zit een 10% eigen bijdrage op.

Mevrouw Beuling merkt op dat er met betrekking tot beantwoording van vragen vaak “in principe” en “waar mogelijk” wordt gebruikt. Het algemeen bestuur heeft aangegeven graag goed en tijdig geïnformeerd te willen worden en haars inziens is dit te mager (het lijkt alsof het blijft zoals we het doen terwijl het algemeen bestuur heeft gezegd hier iets meer in meegenomen te willen worden) en *mevrouw Beuling* vraagt de portefeuillehouder dit mee te nemen richting het dagelijks bestuur.

De heer Sinnema merkt op dat er op een voortreffelijke wijze is weergegeven waar het waterschap op dit moment staat en wat de ambitie voor de komende jaren is. *De heer Sinnema* is van mening dat de kansen en risico's goed beschreven zijn en dat er van een aantal risico's ook een kans kan worden gemaakt.

Bevindingen

De commissie is van mening dat de actualiteiten en de toekomst goed zijn beschreven in het voorstel en, met in achtneming van de gemaakte opmerkingen, neemt de commissie kennis van het voorstel om op basis van de uitkomsten van de uitgevoerde analyse, binnen de financiële kaders van de meerjarenraming, de investeringsruimte van € 17 miljoen te benutten die aanwezig is, op basis van nut, noodzaak en realisatiemogelijkheden. En in de komende jaren te bezien of structurele uitbreiding hiervan noodzakelijk is.

6. Voorbereidingskrediet modificaties RWZI Veendam

De heer Blaauw vraagt waarom niet in één keer voor alle RWZI's in samenhang wordt bekeken wat er moet gebeuren en een totaaloverzicht wordt gemaakt. Zijns inziens moet het niet zo zijn dat de kans wordt gelopen dat er bij elke RWZI net wat anders moet gebeuren en dat dat dan zijn terugslag heeft op de RWZI's die net onder handen zijn genomen.

De heer Bartelds licht toe dat in 2017 een totaaloverzicht is vastgesteld in een zuiveringsstrategie en een slijbstrategie. Veel zuiveringen zijn specifiek en niet alle zuiveringen zijn hetzelfde. Het is dan ook niet zo dat wat bijvoorbeeld in Assen kan ook in Stadskanaal zou kunnen of moeten. Er is een jaarlijkse vervanging van zaken en nu kijken we in specifieke gevallen naar een aantal zaken. Zoals bijvoorbeeld fosfaatvermindering in Gieten. Zaken die in de toekomst mogelijk nog in het verschiet liggen maar nu nog niet te bepalen zijn (bijvoorbeeld de discussie rondom medicijnresten) zijn wel onder aandacht en hier wordt reeds over gesproken. Echter, hier kan nog geen totaalbeeld van worden gegeven. Het waterschap houdt zich vast aan de vastgestelde strategie en probeert de betreffende zuivering up-to-date te maken. Omdat het plan al oud is, is gekozen voor het uitvoeren van een vooronderzoek om de juiste dingen te doen en een overzicht te hebben van de kosten.

De heer Blaauw geeft aan dat dit zijns inziens een kwestie is voor het algemeen bestuur om op terug te komen.

De heer Bruning vraagt of er een doorkijk voor de komende jaren kan worden gegeven van alle RWZI's met betrekking tot onderhoud/vervanging, duurzaamheid en (zuiverings)kwaliteit.

De heer Bartelds antwoordt dat hij zal nagaan of het algemeen bestuur hierover in een informerende bestuursbijeenkomst kan worden bijgepraat.

De heer Blaauw verzoekt om de informerende bijeenkomst voorafgaand aan besluitvorming over de investering van de modificaties RWZI Veendam plaats te laten vinden.

Mevrouw Beuling vraagt waarom de onzekerheidsmarge zo hoog is (40%).

De heer Bartelds geeft aan dat het antwoord in een kader in het verslag wordt opgenomen.

De onzekerheidsmarge is hoog omdat het onderzoeksrapport op ons verzoek toen op hoofdlijnen is geschreven. Met beperkte inspanningen wordt een idee of voornemen voor project op geld gezet om te kijken of het financieel haalbaar is. We werken van grof naar fijn. Eerst worden grove inschattingen gemaakt. Pas later, als we ons verder verdiepen in een project, wordt stapsgewijs de onzekerheid kleiner, bijvoorbeeld +/- 10%.

Mevrouw Beuling vraagt hoe het algemeen bestuur meegenomen wordt in de ontwikkeling en eventuele keuzes.

De heer Bartelds antwoordt dat zodra het vooronderzoek gereed is het algemeen bestuur wordt geïnformeerd middels een mededeling of bestuursvoorstel.

De heer Sinnema vat samen dat geconcludeerd kan worden dat er binnen de commissie enige zorg is over de samenhang van de kosten naar de toekomst toe voor wat betreft de RWZI's en dat er behoefte is om een samenhang, een breder perspectief, overzicht en een doorkijk om de juiste besluitvorming te kunnen nemen. *De heer Sinnema* geeft aan het verzoek om een informerende bijeenkomst ook mee te nemen naar de Agendacommissie.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om in te stemmen met het beschikbaar stellen van een voorbereidingskrediet van € 75.000,- voor de uitvoering van de voorbereiding van een voorgenomen aanbesteding om de optimalisaties van RWZI Veendam door te voeren.

7. Reservering DAW+ krediet Groningen

De heer Blaauw vraagt hoe zeker het is dat de subsidie wordt toegekend.

De heer Bartelds antwoordt dat dit zeker is.

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- € 900.000,- als krediet beschikbaar te stellen voor DAW+ Groningen;
- het DB te mandateren om zorg te dragen voor nadere besluitvorming gerelateerd aan DAW+ Groningen.

8. Bestuursovereenkomst inzet DAW+ Drenthe 2021-2022

Bevindingen

De commissie neemt kennis van het voorstel om:

- in te stemmen met de "Bestuursovereenkomst inzet DAW+ provincie Drenthe en Waterschappen" 2021 en mevrouw Heeringa te machtigen deze te ondertekenen. De bestuursovereenkomst is de aanzet voor de regionale regeling;
- € 400.000,- als krediet beschikbaar te stellen voor "bijdrage regionale regeling";
- het overgebleven DAW krediet voor de periode 2014-2020 van € 915.000,- vrij te laten vallen;
- het DB te mandateren om zorg te dragen voor nadere besluitvorming gerelateerd aan DAW+ Drenthe.

9. Rondvraag

De heer Visser vraagt naar aanleiding van het nieuwsbericht in IBABS inzake Drijvende zonnepanelen Bad Nieuweschans wat het verband is tussen dit project en het bestuursbesluit over windmolens op de

zeedijk. Gaat de energie die met dit project opgewekt wordt af van de doelstelling van windmolens op de zeedijk (energieneutraliteit)?

De heer Bartelds antwoordt dat dit niet het geval is. Met het project Drijvende zonnepanelen Bad Nieuweschans kan een gedeelte van onze energieneutraliteit worden gehaald. Dit project staat los van het traject windmolens op de zeedijk (waarbij een derde partij bezig). Het waterschap wacht eerst af wat dit traject oplevert.

De heer Visser geeft aan dat beide projecten tot doel hebben om bij te dragen aan energieneutraliteit van het waterschap. Beide projecten leveren samen meer opbrengst op en dit kan dan toch af van het totale doel?

De heer Bartelds antwoordt dat in beide gevallen assets beschikbaar worden gesteld door het waterschap om dit soort ontwikkelingen mogelijk te maken.

De heer Visser vraagt waarom er onderscheid wordt gemaakt in het voorleggen/informereren van de projecten richting het algemeen bestuur. Windmolens op de dijk is als bestuursvoorstel voorgelegd en het project Drijvende zonnepanelen Bad Nieuweschans als een nieuwsbericht in IBABS.

De heer Bartelds antwoordt dat het waterschap voor project Drijvende zonnepanelen Bad Nieuweschans assets beschikbaar stelt in het kader van het algemeen bestuursbesluit inzake het bieden van mogelijkheden aan derden voor het ondernemen van duurzaamheidsprojecten.

De heer Visser vraagt naar aanleiding van het nieuwsbericht in IBABS inzake Automatisch doorsturen mail niet meer mogelijk wat de redenatie hiervoor is en wat een datalek zou kunnen opleveren.

De heer Bartelds geeft aan dat in het kader van cybersecurity het stopzetten van automatisch doorsturen van mail één van de mogelijkheden is om het waterschap maximaal veilig te houden.

10. Sluiting

De heer Sinnema sluit de vergadering en dankt een ieder voor zijn/haar inbreng.

Gewijzigd/ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 3 november 2021.

Jans Bolding,
secretaris

Hilbrand Sinnema,
voorzitter